

Bíró László püspök atya a szenvedésről

A mai hittanóra házigazda kiscsoportja a szenvedés témájáról szolt, így röviden erről is beszélek. Azért is, mert még egészséges állapotban szükséges a szenvedésre gondolni, hogy fel legyünk rá készülve, amennyire csak lehet. A szenvedés nem „Isten verése”. Másrészt a közelgő húsvéthoz is kapcsolódik a következő gondolatsor.

Az egyik teológus felteszi a kérdést: szabad volt-e Jézus? Szabadon ment-e a szenvedésre? Az egész egy kényszer volt, egyrészt az Atya oldaláról: „Mars le a földre, és meg kell halni az emberekért”? Egy forgatókönyv szerint lejátszotta az egészet, és a „happy end” is megvolt előre? Hogy is volt ez? Ez a teológus onnan kezdi az egészet, hogy az ember szabadságának két szintje van. Az egyik szint az ember mélyén húzódik, a szívben. A szívbéli döntések, amelyek énem legmélyén történnek. Ezt mindenkinek meg kell hozni, nektek is. Végig lehet vinni, hogyan nézett ki Jézusnál a szívbéli döntés. Leginkább kitűnik ez a háromszoros pusztai, és a végén a Getszemáni-kerti kísértésnél.

Jézus földi életét mintegy keretezi ez a két kísértés: a pusztai és az olajfák hegyi kísértés. Legegyszerűbben az utóbbinál lehet követni, hogy Jézus előtt egészen világos a választás: „Az életet választom, vagy az Atya akaratát választom?” Vérrel verejtékezik, mert szereti az életet. Mégis azt mondja: „De ne az én akaratom legyen, hanem a Tiéd!” Jézusnak az alapkérdése: az Atya akaratát tenni az emberek üdvözítésére. A hétköznapiakban sokféle módon igazodik az Atya akaratához: „Nem azért jöttem... még nem jött el az én órád...” Az Atya akaratához igazodva nem engedi, hogy királlyá tegyék, amikor ingyen kenyeret ad a népnek. Hetvenhét esetben ki lehet mutatni, hogy az alapvető döntéséhez ragaszkodik.

Egy ember boldogsága, szabadsága attól függ, hogy az alapvető döntéséhez mennyire tud hűséges lenni életének egy-egy mozzanatában. Ha az alapvető döntéssel egybeesik a hétköznapi döntésed, akkor te egy felszabadult ember vagy. Ez a valódi szabadság tulajdonképpen, és nem az, amit mások mondanak. Van egy alapkérdésem, és hűséges vagyok hozzá a hétköznapiakban. Ősszel beszéltem arról, hogy van, aki örömmel hoz döntést; van, aki döntést hoz, és szomorúságot él meg; és vannak, akik sohasem hoznak döntést. Utóbbiak a nihilisták, akik csak úgy élnek bele a nagyvilágba. Nagyon sok ilyen ember van. Ebből nem jöhet ki semmi; oda jutnak, ahová maguk sem akarnak kerülni.

Jézusnál megvan az alapkérdés, és ezt az élete hétköznapijaiban aprópénzre is váltja. Azután elérkezik a Getszemáni-kertnek az órája. Ott az alapkérdés, és van ereje ahhoz hűségesnek lenni. A halál, a szenvedés közvetlen okai: Júdás árulása, Pilátus gyávasága, a harmadik pedig a farizeusok gyűlölete. Az utolsó vacsoránál mondja Jézus: „Ítélet van most a világban.” Látszólag Jézust ítélik el: Júdás, Pilátus, a farizeusok. Ám azzal, hogy Ő kimondja: „De ne az én akaratom teljesüljön, hanem a Tiéd!”, tulajdonképpen fölékerekedik az egésznek, és végig ura a helyzetnek, bármennyire is uralkodnak rajta.

Az emberi életben vannak, lesznek nehéz helyzetek (mondjuk, a szerelmed otthagyi; vagy oly sokféle szenvedés van az emberek életében). Ha az ember egy nehéz helyzetben tiszta fejjel ki tudja

mondani a döntését Isten mellett, akkor már nem a szenvedés uralkodik rajta, hanem ő ura a szenvedésnek. Ez rajtunk múlik. A szenvedés van, a szenvedés rossz; nekünk is rossz, mindenkinek rossz; Jézusnak is az volt. Jézus nem önmagában a szenvedésével váltotta meg a világot, hanem a szeretetével, a szeretetben fölállalt szenvedéssel.

A szenvedés rossz. Az izgalmas az, hogy mit kezdek vele. Föléje tudok-e kerekedni? (Itt nem a fájdalomról van szó, vagy a pszichés állapotról.) Ez Neked, a húszévesnek is fontos. A kereszténység realitása az, hogy mer a szenvedésről beszélni, nagybőjtöt ünnepel, és szenvedést szemléltet az emberekkel. Ez nem idealizmus, ez realitás. Azok az idealisták, akik ezt nem teszik, mert valamiről mélyen hallgatnak, és nem veszik észre azt, ami mindennap hozzátartozik az élethez: a szenvedés és a halál. Erről hallgatni, erre nem gondolni esztelenség. Tehát próbáld mindezt a helyére tenni, hogy majd akkor ne káromkodjál, ha belezuhansz akármilyen szerencsétlenségbe.

A szenvedés éppen olyan tevékenység, mint az, hogy most itt vagytok hittanon, vagy hogy előttetek állok. Ez egy szép tevékenység, és látványos. Ha majd valaha fetrengsz az ágyon, és a nővér megkérdezi: „Na, mama, mit kíván?” vagy azt mondja: „Papa, forduljon a másik oldalára.” – Ez nem látványos, de épp úgy értékes tett, ha szeretetben, igent mondva hordozom, csak hogy tevékenységgé, aktivitássá váljon. Jézus szenvedése azzal, hogy kimondta: „Atyám, ne az én akaratom legyen, hanem a Tiéd!” – ezzel aktív tetté lett. A templom kárpitja kettéhasadt, a föld megrendült; a jobb latornak megígérte, hogy „még ma velem leszel a paradicsomban”; a százados a kereszt lábánál mondja, hogy ez valóban az Isten fia volt – tevékenységgé lett a szenvedés.

Most temettem egy öreg nénit, aki több nyelven beszélt – szinte senki nem tudta ezt róla a templomban –, akinek arról szólt az élete, hogy született egy oxigénhiányos gyermeke, aki bár velem egyidős volt, mégis 1-2 éves szinten viselkedett. Természetesen a férje otthagya. Ez a fiú esténként odament az édesanyja ágyához, megtépdeste annak haját, hogy ellenőrizze, anyja ott van-e. Az asszonynak azzal telt az élete, hogy ezt a beteg gyermekét szolgálta. Úgy halt meg ez a fiú pár évvel ezelőtt, hogy este még megtépte az édesanyja haját, majd éjszaka a szobában elesett, beütötte a fejét, és elvérzett, a sérülésbe belehalt. Miután a gyerek meghalt, a néni lassan összeomlott, végül a szociális otthonban meghalt. Ez egy szenvedés, de a néniben mégis annyi mosoly volt, olyan szép volt az arca, annyi szeretet volt benne.

Mindezt nem riasztásképpen mondtam el. A szerencsétlenség nem kívül van, hanem belül van. Ez a néni nem volt szerencsétlen. Nagyon nehéz idáig eljutni, és ma erre sehol nem készítenek fel senkit. Nem tehet róla senki, de a kereszténység alig szívárog már tovább, mert nincs kitől továbbvinni. Jézus élete szerencsétlenségbe torkollik, de az egésznek az lesz a vége, hogy: „Atyám, kezdedbe ajánlom lelkemet!” és „Beteljesedett!”. Ez a vége. Szoktam idézni azt a mondást, hogy a dolog nem kívül, hanem belül múlik el. Tehát a szenvedés lehet az, ami rám zuhan, és passzívan elhordozom; és lehet aktivitás. Ehhez én mindig hozzáteszem, hogy mindenfajta betegségben, szenvedésben eljön, eljöhet az az állapot, amelyben „a lélek ugyan kész, de a test gyöngö”. Sok minden örület meg tud történni az emberrel a szenvedésben, de lélekben merjünk erre készülni. Ne fenyegetésként éljük meg ezt, hanem valóságként. Egyikünknek sincs a homlokára írva, hogy mi lesz az életünkben.

Próbáljunk arra készülni, hogy: „mindig akarom tenni Isten akaratát, az embertársaim javára”. Ezt a döntést merjem meghozni valahol a mélyben, az imádságban. Alakuljon így vagy úgy az életed, mindenben szeretheted az Úristent, és az embertársaidat.